

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lauacrum concienzie omnibus sacerdotibus perutile

Jacobus <de Gruytrode>

[Leipzig], 1495

Jn p[ro]hemio huius libri legit[ur] de duob[us] fratribus quo[rum] vnus erat fatuus. alter vero sapiens

urn:nbn:de:hbz:466:1-30750

Prefatio huius libri.

Quamini mundi estote Isa. i. Et quo nos sacer-
 dotes oīno nō cōmunem statum cū popularib⁹
 sed segregatum ab eis habemus et longe dignio-
 rem. quia clerici sum⁹ et sacerdotes Clerici enim
 cuiuscūq; status sint exemplū esse debent et speculū layeo-
 rū ut habetur. viij. q. i. **Q**ualis Sed ex quo mi frater ⁊ pre-
 amāte germane mihi in quadā epistola siue missiva scri-
 bis. ex intimis testiterijs cordis tui. quomō ad intra pias et
 deuotas amonitōes emēdandi vitā tuaz in melius sepius
 habueris et recedere intēdas ab ista vita carnali voluptu-
 osa et luxuriosa quā duxisti plusq; ad viginti tres ānos. in-
 terim videlicet q; reuisti tuam prochialem ecclesiā in ciuita-
 te. **N.** Sed cum recesseris ab oracionibus tuis. et intres tue
 habitatiōis domū. tunc occurrat tibi tua dalida cū suis ge-
 nituis ad q; nimio carnali amore afficiaris. que mox ex-
 pellat diuinū ac spiritualē amorem a corde tuo. Et sic habe-
 as continuū bellū intra te. Sed amor cōcubine tue ⁊ puero-
 rum tuoz superent omnez amorem diuinū. ut non possis
 temetipsum supare. Deinde mihi scribis q; tu prebeas omnī-
 bus prochianis tuis malum exemplū. nec audeas ut debe-
 res publicanū peccatorem et adulteruz vtriusq; sexus cor-
 riger. cum tu ipse sis talis ut in tali auitate asseris necessa-
 rium esset Et petis a me in prefata epistola ut scribam tibi
 aliquas consolacōnes iformatōes deuotas. nec nō et stric-
 tas amonitōes per quas possis teipsum vincere. et recede-
 re a via tua mala et pessima. et per consequens dampnosa
A germane carissime. epistolā a te missam legi. et iterum p-
 legi. et ex vna parte cū lacrimosis oculis. deplorāto tuū dā-
 nosum statū. et ex alia parte cū magno gaudio cōsiderāre
 ex scriptis tuis. Quia misericors deus visitat cor tuū. et pul-
 sat cum magna caritate ad tue mētis ianuā **S**tude ergo

Prefacio

sibi aperire cor tuum et prepara ei habitacōnez in anima tua. et ad hec cooperari volo libentissime **S**ed est mira res q̄ mihi scribis pro informacōne et auxilio cū tu sis me senior ymo et doctior ex quo tamē ascendisti gradū magisterij **E**go vero in gradu bacclariatus permāsi. **E**cce mi frater hoc est quod ante plures ānos loquebamur mutuo. quia tibi multum fuit cōtrarium q̄ ego intraui sanctā obfuantiam regularem. quia tenuisses me libētissime in seculo **E**t ego te libentissime duxissem ad sanctā religionem ad vitā artaz et strictaz. per quaz itur ad astra. et me sequi noluisi **S**ed ultra modū placuit tibi conuersatio mūdānorum hominū vtriusq̄ sexus. **N**e mūdāna leticia cuius tamen extrema luctus eterne dāpnacōnis occupabit. **E**t tamē nō fecimus. **E**xemplū. **S**icut quidam duo fratres. de quibus legitur. quorū vnus erat fatuus et alter sapiens. et ibāt pariter in eadē viā. **C**um autē venissent ad quoddā biuiū vbi erant due vie. vna delectabilis et pulchra. **R**eliqua vero distorta et aspera. **E**t fatuus videns viam delectabilez. dixit sapienti. eamus per hanc viam. **S**apiēs dixit. non frater. **Q**uia quāuis. hec via sit delectabilis. ducit tamē in hospiciū valde malū. **U**nde cōsulo q̄ per aliaz viā trāseamus **N**am quāuis sit aspera et dura. ducit tamē ad hospiciū valde honestū et quietum. **R**espondit fatuus. **M**agis credere volo meis oculis q̄ tibi de his que nō vides **E**t posuit se fatuus ad viam delectabilem et amenā. **Q**uod videns sapiēs nolens eum relinquere secutus ē eus. **P**ergētes igit simul pergerunt in latrones qui eos ab inuicem seperantes posuerūt in carceres diuersos **F**actū est autē vt rex illi⁹ terre perciperet quadā die omēs incarceratos corā se adduci vt ipso iudicaret veniētes antē isti duo fratres inter alios. et cū se mutuo viderent sapiens frater dixit regi. **O** domine mi rex et iudex **E**go valde cōqueroz vobis de isto fratre meo **N**am cū essemus pariter in viā. et ipse frater fatuus fuerit

ego vero sapiens reputatus. nolebat mihi credere ut iuissimus per viam bonam quam sibi demonstravi. fecitque me secum ire per quamdam viam ubi cecidimus in latrones. Unde reus est mee mortis. Fatuus vero e contrario dixit regi **Nō** Sed cum ipse sapiens erat non debuisset me tam faciliter secutus fuisse per viam quam scivit fore malam quod si fecisset redisset utique. et eum secutus fuisset. et presens periculum nullatenus incurrissemus. **Uñ** vere reus est mortis mee. **His** vobis ex vtraque parte auditis. Rex talem protulit sententiam dicens. Tu fatue noluisti sapienti credere. Et tu sapiens secutus es fatuum in itinere. Igitur ambo iam debetis suspendi et morte dampnari. Sic erit in die iudicii. tunc exhibunt anime et latibulis. et corpora de sepulchris ad recipiendum iudicium de commissis omnibus et obmissis. **Nā** corpus fatuum. quia noluit sequi consilium anime sapientis. Et spiritus sapiens quia secutus est corpus fatuum. Igitur damnabuntur ambo in iudicio extremo. Et hac est causa sententia iudicis dicitur gladius ex vtraque parte acutus. **Nā** perciet tunc quo ad corpus et quo ad animam miserum peccatorem. **Ante** ergo dicitur **Mathei. x.** Illi timeate qui habet corpus et animam perdere in gehennam. **Ex** his dictis mi frater collige quis inter nos duos sit frater fatuus vel quis sit frater sapiens et quis stultus. **Quā** sapienter ego feci quod te non sum secutus in itinere scilicet in ista vita seculari criminosa et damnosa. **Tu** enim inter tot latrones infernales corruisti. quos peccata mortalia cum tua valida ac in vita tua commisisti. **Suscipe** mi frater et de te exemplum ex euangelio de diuite epulone et Lazaro pauperrimo. tu considerasti principium et presentiam cum diuite. Ego vero sine. Tu eterna supplicia. et ego gaudia sempiterna cum lazaro. **Considera** quod dissimilis sit vita eorum. Sic per consequens dissimilis erit et mors eorum. **Nā** moritur diues et anima eius a demonibus sepelitur in inferno. **Moritur** et lazarus et anima eius a sanctis angelis deportatur in sinum abrahe ubi gaudet cum omnibus elec

Capitulum**P**rimum

ris coram deo in celesti patria sine omni carencia ⁊ defectu
Dives vero torquetur in inferno cū demonibus atq; dam-
natis sine fine in omni defectu et penuria. Quia rogavit
iā multis annis pro vna guttula aque ⁊ nō ē exaudit⁹ nec
in eternū exaudietur. Et sic ibunt hy in requiē sempiternā
Isti vero in suppliciu eternū. Momentaneum est vero qd
delectat. Sed heu sempiternū est qd cruciat qua in re colen-
te ac amantissime germane scribam tibi et omnibus alyis
sacerdotibus tibi equalibus sanā doctrinā fm quod mihi
dñs dederit. **O**rem⁹ dominū pro gracia sua explicit plog⁹
De ornamentis sacerdotum **C**a. primū

Huamini mundi estote vbi supra **I**bi pri-
mo sciendum qd clerici debent esse ornati orna-
mento duplici scilicet interiori et exteriori.
Ornamentū interi⁹ cōsistit in virtutibus in quibus debent
cōmunē populum precellere alyas vilissimi sunt. Quia vi-
lissim⁹ est qd p̄stancior. i. dignior est nisi etiā precellat alios
in sciencia ⁊ sanctitate. Et habetur. i. q. i. Vilissim⁹. Debent
etiā clerici pre alyis esse caritatiui compassiui humiles beni-
uoli patientes et cōtinētes pre omnibus hominibus. Et sic
nō soluz interi⁹ debent esse ornati virtutibus sed etiā exte-
ri⁹ tāq; lucerna super candelabrū posita lucere debent in
exemplū vniuersis. Exteri⁹ em̄ ornamentū cōsistit i bono
regimine sui ipsius debent em̄ clerici aures. oculos. linguam
et omnia mēbra corporis sui sub freno castitatis ⁊ modestie
exercere vt nō sint leues in moribus nec prouisi ad risum nec
curiosi nec verbosi nec in eis aliquid appareat qd cuiuscūq;
possit offendere aspectū. **S**ecundo exterior ornatu clerici
corū consistit in habitu decētī prout statuta synodalia edo-
cent scilicet vt deferant vestes nō in seissas vel regulatas ne-
q; varij coloris neq; rubeas neq; virides nec nisi lōgas nec
nimis breues. vt. c. Clerici. Extra de vj. Et hon. clericorū